

Aan
Minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

02 05

TCB A046(2009)

Den Haag, 2 april 2009

Betreft: advies Verlenging onderzoeksontheffing lachgasemissie (Verzoek tot ontheffing ex. artikel 7 Besluit gebruik meststoffen)

Mevrouw de Minister,

In uw brief van 4 maart 2009¹ vraagt u mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de Technische commissie bodembescherming (TCB) om advies. Het verzoek betreft advies over een te verlenen ontheffing van de verplichting om emissiearm mest aan te wenden, ten behoeve van onderzoek naar de emissie van lachgas. Het gaat om verlenging van een in 2007 verleende ontheffing, waarover de TCB destijds ook heeft geadviseerd². Ten behoeve van de advisering heeft de TCB het ontwerpbesluit, de toelichting daarbij, de ontheffingsaanvraag, het tussentijds rapport³ en het projectvoorstel⁴ ontvangen. U verzoekt de TCB binnen zes weken te adviseren.

De ontheffing wordt aangevraagd door het onderzoeksinstituut Alterra. Twee TCB-leden zijn verbonden aan dit onderzoeksinstituut. Evenals bij het eerdere advies TCB S09(2007) hebben deze leden zich afzijdig gehouden bij de besluitvorming over het advies. Wij achten hiermee een onafhankelijke besluitvorming gewaarborgd.

Het onderzoek is nodig om te komen tot wetenschappelijk onderbouwde emissiefactoren voor lachgas uit bouw- en grasland. Lachgas is een broeikasgas waarvan de emissie jaarlijks gerapporteerd wordt in het kader van het Kyoto-protocol. Emissiefactoren voor lachgas zijn nodig om de lachgasemissie bij de huidige emissiearme toediening van dierlijke mest te kunnen

¹ Kenmerk DL.2009/182 (zie bijlage 1).

² Advies Verzoek tot ontheffing ex artikel 7 Besluit gebruik meststoffen (TCR 2007/343), TCB S09(2007), 19 februari 2007.

³ Veldhof, G.L., J. Mosquera, J. Huis in 't Veld, en E. Hummelink, 2008. Effect van mesttoedieningstechniek op de lachgasemissie uit grasland en bouwland; tussentijdse rapportage oktober 2008, Alterra Wageningen en ASG, Lelystad.

⁴ Veldhof, G.L., 2008. Verlenging veldonderzoek lachgasemissie dierlijke mest. Offertenummer 5235726.

vergelijken met het referentiejaar 1990, toen vrijwel alle dierlijke mest in Nederland bovengronds werd uitgereden. De ontheffing is nodig om in het kader van het onderzoek dierlijke mest bovengronds te kunnen toedienen.

In haar advies S09(2007) beoordeelde de TCB het onderzoeksplan op de vraag of het belang van de bodem zich verzet tegen de ontheffing, of de omvang van de gevraagde ontheffing zich verhoudt tot de omvang van het onderzoek, en op de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek. De TCB concludeerde dat er geen belemmeringen waren om de ontheffing te verlenen.

Het gaat thans om een verlenging van de ontheffing uit 2007, waarbij dezelfde onderzoeksopzet wordt gevolgd maar in een geringere omvang omdat het onderzoek op de kleilocaties wordt gestopt. Verlenging van het onderzoek met één jaar op de zandlocaties wordt noodzakelijk geacht omdat de onderzoeksresultaten voor de emissiefactoren tussen de twee meetjaren een factor 10 variëren. Met een extra meetronde wordt getracht meer betrouwbare emissiefactoren voor lachgas af te leiden.

De TCB ziet geen belemmeringen om deze aanvullende ontheffing te verlenen.

Overigens vindt de TCB de gevonden verschillen tussen de twee meetjaren dusdanig groot dat zij zich afvraagt of slechts één extra meetjaar wel voldoende is om de betrouwbaarheid van de afgeleide emissiefactoren te vergroten.

Met de meeste hoogachting,
de voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming,

Ir. L.E. Stolker-Nanninga.

De Technische Commissie Bodembescherming
Mevrouw ir. L.E. Stolker, voorzitter
Postbus 30947
2500 GX 's-GRAVENHAGE

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		DL. 2009/182	4 maart 2009
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Verzoek tot ontheffing ex. artikel 7 Besluit gebruik meststoffen		3784648	1

Geachte mevrouw Stolker,

Mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer doe ik u hierbij toekomen het ontwerpbesluit voor een ontheffing ten behoeve van een onderzoek naar de emissie van lachgas.

In de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het advies van uw commissie. Op het verlenen van een ontheffing in het kader van het Besluit gebruik meststoffen is afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing.

Het voornemen bestaat zes weken na ter inzagelegging van het ontwerpbesluit een besluit te nemen. Ik stel een advies van uw commissie binnen deze termijn bijzonder op prijs.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

G. Verburg

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Landbouw
Bezuidenhoutseweg 73
Postadres: Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage
Telefoon: 070 - 3786868
Fax: 070 - 3786100

